

Geç Osmanlı Erken Cumhuriyet Dönemi Osmanlı Çorbacıları: Basın İncelemesi

Late Ottoman and Early Republican Period Ottoman Soup Restaurants: Press Reviews

Merve Akbulut Güler¹

Özet

Çalışma, Osmanlı Devleti'nin son dönemi ile erken Cumhuriyet yıllarında toplumsal hayatta önemli bir rol oynayan ve "çorbacılar" olarak bilinen figürlerin tarihsel ve toplumsal yansımalarını incelemeyi amaçlamaktadır. Tarihsel süreçte çorbacı kelimesi farklı anlamlar kazanmış, özellikle Balkan coğrafyasında köy ileri gelenleri ve varlıklı tüccarları tanımlayan özel bir unvan hâline gelmiştir. Araştırma, çorbacıların sosyal, ekonomik ve kültürel kimliklerini detaylı bir biçimde analiz ederek, taşra yönetimi ve yerel güç dengeleri hakkında daha kapsamlı bir anlayış sunmayı hedeflemektedir. Çalışmada birincil kaynak olarak, XX. yüzyılın ilk yarısında yayınlanan Kurun, Yeni Asır, Milliyet ve Vakit gazeteleri ile Karagöz dergisi kullanılmıştır. Bu kaynaklar, çorbacıların hem ekonomik ve idarî rollerini hem de toplumdaki algı ve kültürel temsillerini ortaya koymaktadır. Bulgular, çorbacıların kimi zaman yerel güç unsurları olarak, kimi zaman ise mizahi veya eleştirel bir bakış açısıyla değerlendirildiğini göstermektedir. Araştırmanın önemi, Osmanlı taşra yönetimi ve toplumsal yapılar üzerine güncel anlayışa katkı sağlamasıdır. Elde edilen sonuçlar, çorbacıların yalnızca yönetim ve ekonomik işlevleriyle değil, toplumsal etkileşim ve kamuoyundaki temsilleriyle de incelenmesi gerektiğini ortaya koymaktadır. Böylece çorbacılar, tarihî ve sosyokültürel bağlamda kritik bir odak hâline gelmektedir.

Anahtar Sözcükler: Osmanlı, Çorbacı, Yerel Yönetim, Basın, Balkanlar.

Abstract

This study aims to examine the historical and social implications of figures known as "çorbacılar" (soup makers), who played a significant role in social life during the late Ottoman Empire and the early Republican era. The word "çorbacılar" has acquired various meanings throughout history, becoming a specific title used to describe village notables and wealthy merchants, particularly in the Balkans. By analyzing the social, economic, and cultural identities of the çorbacılar in detail, the study aims to provide a more comprehensive understanding of provincial administration and local power balances. The study uses the newspapers Kurun, Yeni Asır, Milliyet, and Vakit, published in the first half of the 20th century, as well as Karagöz magazine, as primary sources. These sources reveal both the economic and administrative roles of the çorbacılar and their perception and cultural representation in society. The findings indicate that the çorbacılar were sometimes evaluated as elements of local power and at other times from a humorous or critical perspective. The significance of the study lies in its contribution to the current understanding of Ottoman provincial administration and social structures. The results suggest that soup restaurants should be examined not only in terms of their administrative and economic functions, but also in terms of their social interactions and public representation. Thus, soup restaurants become a critical focus within a historical and sociocultural context.

Keywords: Ottoman, Çorbacı, Local Government, Press, Balkans.

¹ Doktora Öğrencisi, Yüzüncü Yıl Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Tarih ABD, Van, Türkiye, merveguler_2205@outlook.com

Extended Abstract

This study focuses on the institution of *çorbacılık* (chorbaji leadership), a form of local leadership that emerged within the Ottoman social structure, particularly at the village and neighborhood level, and examines its role in social life from the late Ottoman period through the early years of the Republic. Local leaders known as *çorbacı* were especially prominent in regions with a dense Bulgarian population, where the term referred to individuals representing local administration. Acting as intermediaries between the central government and local communities, *çorbacı*s played crucial roles in maintaining public order and collecting taxes, thereby becoming essential elements of the Ottoman provincial administration and social order.

The term *çorbacı* underwent significant semantic changes throughout history. Initially used within the Ottoman military organization to denote the commanders of units, the term gradually evolved into a social and administrative title, particularly in Bulgarian villages and Balkan societies. In these regions, *çorbacı*s were typically drawn from wealthy merchants, traders, and moneylenders. Their economic power and social influence enabled them to gain a prestigious position both in the eyes of the state and within their local communities. In Bulgarian, the word came to signify a person of high rank, reflecting their elevated social and administrative status.

*Çorbacı*s fulfilled a range of critical responsibilities in the Ottoman provincial system. Their role in collecting taxes and transferring them to the state reinforced their economic influence, while their involvement in maintaining public order and communicating local demands to the central administration strengthened their political and social authority. Thus, *çorbacı*s were not merely local figures with social status; they also functioned as vital components of the Ottoman provincial governance structure, bridging the gap between the state and the local population. However, their broad powers occasionally led to abuses of authority, resulting in criticism from the public and the press.

The economic position of *çorbacı*s also transformed over time. Initially, they sustained themselves through the taxes they collected and the revenues they received from the treasury. Following the Tanzimat reforms, however, *çorbacı*s began receiving regular salaries, paid either monthly or annually, which secured their incomes and formalized their relationship with the state. Before the Tanzimat era, their appointment or selection varied according to the population size of villages and neighborhoods. After the reforms, however, one *çorbacı* was appointed to each district regardless of population differences. Similarly, while their terms of service previously varied, post-Tanzimat regulations standardized the term to one year. These developments reflect the institutionalization and standardization of the *çorbacılık* system within Ottoman provincial administration.

During the early 20th centuries, *çorbacı*s were not only integral to the administrative system but also became prominent figures in the social and cultural life of their communities. They frequently appeared in the Ottoman and early Republican press, becoming subjects of public discourse and debate. Newspapers and magazines often portrayed *çorbacı*s either as powerful local authorities or as targets of satire and criticism. Periodicals such as *Kurum*, *Yeni Asır*, *Milliyet*, and *Vakit* newspapers, as well as the *Karagöz* magazine, featured numerous articles and reports on *çorbacı*s, providing valuable insights into their roles in local governance and their public perception. These primary sources are crucial for understanding both the practical functions of *çorbacı*s in local administration and the ways in which they were perceived by contemporary society.

In conclusion, the institution of *çorbacılık* should be regarded as a significant component of the Ottoman provincial administration's social, economic, and administrative structure. By mediating relations between the state and local communities, *çorbacı*s acted both as representatives of local populations and as agents of central authority in the provinces. Drawing upon archival documents and period press materials, this study aims to shed light on the historical functions of *çorbacı*s and their place in collective memory. By doing so, it contributes to a deeper understanding of the transformation of local leadership institutions during the transition from the Ottoman Empire to the Turkish Republic.

Giriş

Çalışma, Osmanlı toplum yapısında, özellikle köy ve mahalle ölçeğinde ortaya çıkan yerel liderlik olan “çorbacılık” üzerine odaklanmaktadır. Osmanlı döneminde, özellikle Bulgar nüfusunun yoğun olduğu bölgelerde yerel yönetimi temsil eden kişiye çorbacı denirdi (Halaçoğlu, 1992; Kurat, 1997; Ortaylı, 2000; Refik, 1933). Çorbacılar, devletin merkezî idaresi ile yerel halk arasındaki ilişkilerde kritik rol oynar. Özellikle Balkanlarda öne çıkan çorbacılar, hem ekonomik güçleri hem de yerel toplumu temsil etme yetenekleriyle dikkat çeker. XX. yüzyılın başlarında çorbacılık hem Osmanlı hem de erken Cumhuriyet dönemi basınının gündemine gelmiş, kimi zaman eleştirilerin hedefi olmuştur. Bu çalışma, dönemin gazete ve dergileri gibi birincil kaynaklardan yararlanarak çorbacıların basındaki temsiliyetini incelemektedir. İnceleme, dönemin sosyal yapısı ve kamuoyu algısı hakkında önemli ipuçları sunarken, çorbacılığın toplumsal bellekteki yerini de aydınlatır.

Çorbacı terimi köken olarak Osmanlı askerî teşkilatında birliğin komutanlarını ifade eden bir rütbe anlamına gelir. Ancak bu kavram zamanla anlam değiştirerek özellikle Balkanlardaki Bulgar köylerinde toplumsal bir ünvan haline gelmiştir. Bu bölgede “çorbacı” genellikle zengin tüccarlar, ticaret ve tefecilik yapan kişiler için kullanılır. Bu isim Bulgarca ’da yüksek rütbeli bir kişiyi tanımlar (Özcan, 1993; Poole, 1878). Osmanlı taşra teşkilatında önemli bir yer tutan çorbacıların seçilmesinde belirli nitelikler esas alınmıştır. Buna göre çorbacıların, otuz yaşını doldurmuş, okur-yazar, kendi dili dışında birkaç dili bilen, aklı başında, alçakgönüllü, kurallara bağlı, herhangi bir suça karışmamış, Osmanlı vatandaşı ve toplum içinde saygın kimseler arasından seçilmeleri temel ölçütler arasında yer almıştır. Çorbacılar, bulundukları cemaatleri temsil ederek onların merkezî idare nezdinde sözcülüğünü üstlenir ve bu yönüyle Osmanlı taşra yönetiminde yerel halk ile devlet arasında aracı bir rol oynardı. Özellikle hitabet ve diksiyon becerileri, cemaat ile Osmanlı merkezî idaresi arasında kurulan ilişkiler açısından büyük önem taşıyıcı; bu konuda gösterilen titizlik, çorbacıların idarî ve toplumsal işlevlerini daha etkin biçimde yerine getirmelerini sağlamıştır (BOA, HR. MKT. 486/40, 1281/1864).

Çorbacılar ilk dönemler geçimlerini topladıkları vergiler ve hazineden sağladıkları gelirle temin ederdi. Tanzimat sonrasında bu kişilere düzenli maaş ödemesi yapılmaya başlandı. Aylık veya senelik ödenen maaşlar sayesinde çorbacıların gelirleri güvence altına alındı (BOA, C. DH. 182/9097, 1254/1838). Tanzimat öncesinde çorbacıların seçimi veya ataması köy ve mahallelerin nüfusuna göre yapılırken (BOA, C. ML. 532/21807, 1207/1792; BOA, MVL. 788/41, 1279/1862), Tanzimat sonrasında nüfus ayrımı gözetilmeksizin her yerleşim birimine bir çorbacı atanır oldu (İnalçık, 2020; Şentürk, 1992). Aynı şekilde görev süreleri Tanzimat öncesinde değişiklik göstermekte olup Tanzimat sonrası yapılan yeni düzenlemelerle birlikte çorbacıların görev süreleri bir yıl olarak yeniden düzenlenmiştir (BOA, İM. MVL. 384/16793, 1274/1857; BOA. İ. MVL. 379/16606, 1274/1857).

Çorbacılar başlangıçta yerel ölçekte, özellikle Bulgar şehirlerinde faaliyet gösteren bir kesim olarak ortaya çıkmışlardır. Ancak XVIII. yüzyıldan itibaren ticaret ağlarını genişleterek Selanik, İzmir ve İstanbul gibi Osmanlı’nın büyük ticaret merkezlerine doğru yayılmışlardır. Bu genişleme yalnızca imparatorluk sınırlarıyla sınırlı kalmamış; Petersburg, Viyana ve Moskova gibi Avrupa’nın önemli başkentlerinde de zengin Bulgar kolonilerinin oluşmasına zemin hazırlamıştır (BOA, İ. MVL 379/16606, 1274/1857). Arşiv kayıtları, çorbacıların Filibe ve Tırnova’nın yanı sıra Razlık, Petrich, Velas, Burgaz, Varna ve Menlik gibi Bulgaristan’ın pek çok farklı bölgesinde de yoğun biçimde faaliyet gösterdiklerini ortaya koymaktadır (BOA, Y. PRK. ASK. 211/27, 1321/1904; BOA, A.} MKT. MVL. 91/78, 1274/1857; BOA, A.} MKT. UM. 526/88, 1278/1861). Çorbacılar, merkezî yönetimin taşradaki temsilcileri ile yerel halk arasında bir köprü görevi görmüştür. Bu kapsamda üstlendikleri başlıca görevleri şunlardır: Çorbacılar, kendi bölgelerindeki vergileri toplamak ve belirlenen miktarı devlete iletmekle yükümlü olmuşlardır (İnalçık, 2020; İnalçık, 1964). Bu görevleri, onların hem ekonomik güçlerini hem de devlet nezdindeki önemlerini pekiştirmektedir. Çorbacılar kendi köy ve mahallelerinde iç huzuru ve düzeni korunmaktan sorumluydu. Aynı zamanda yerel halkın taleplerini, şikâyetlerini ve ihtiyaçlarını merkezî yönetime ileten aracı konumundaydılar. Bu bağlamda, çorbacılık kurumunun sadece yerel bir statüden ibaret olmadığı, aynı zamanda Osmanlı Devleti’nin taşra yönetim mekanizmasının ayrılmaz bir parçası olduğu görülmektedir. Ancak bu statü, zaman zaman yetki suistimallerine de yol açabildiği için dönemin basını ve kamuoyu tarafından eleştirilere de maruz kalmıştır (BOA, İ. MVL. 379/16606, 1274/1857).

Bu görev ve statü çerçevesinde, özellikle XIX. yüzyılın ikinci yarısında devlet otoritesinin zayıflamasıyla birlikte toplumsal ve siyasal dengelerde daha görünür ve etkili yerel aktörler hâline gelmiştir. Merkezî idarenin köyler üzerindeki denetiminin gevşemesi, güvenlik teşkilatının yetersizliği, mali kaynakların daralması ve

milliyetçilik hareketlerinin ivme kazanması; ordudaki çözülme ile toprak ve vergi düzenindeki aksaklıklar taşrada yeni güç odaklarının ortaya çıkmasına zemin hazırlamıştır. Bu dönemde nüfus artışı, topraksızlık ve ekonomik dalgalanmalar taşra toplumunu derinden etkilerken, çorbacıların konumu daha da belirginleşmiştir. Bazı bölgelerde çorbacılar, fazla vergi talebi ve keyfi uygulamalar (BOA, A. MKT. MVL. 91/78, 1274/1857; BOA, A. MKT. UM. 292/33, 1274/1857), yolsuzluk ve yerel huzursuzlukları teşvik eden tutumlar nedeniyle şikâyet konusu olmaya başlamıştır. Bu süreçte kimi çorbacıların, eşkiya gruplarıyla çıkar temelli ilişkiler kurarak köylüleri galeyana getirdiği; eşkiyanın yiyecek, mühimmat ve barınma gibi ihtiyaçlarının köy halkı tarafından karşılanması için baskı yaptığı; hatta bazı yerlerde halkı isyana yöneltten faaliyetlerde bulundukları belirtilmiştir (BOA, TFR. SL. 12/1129, 1321/1903; BOA, MVL. 841/88, 1277/1860). Yer yer eşkiyalarla iş birliği yapıp olağan dışı vergi topladıkları ve köylü üzerindeki tahakkümü artırdıkları da görülmüştür. Zamanla kimi çorbacıların ekonomik olarak güçlenmesi, bağ-bahçe sahibi olarak sermaye biriktirmesi ve çevrelerinde geniş bir nüfuz alanı oluşturmaları, taşradaki idari düzenin bozulmasına ve mevcut yapının sağlıklı işlemesinde ciddi aksaklıkların ortaya çıkmasına yol açmıştır (Faroqhi, 2005; Halaçoğlu, 1987). Böylece çorbacılar, sadece köy temsilcisi olarak değil, aynı zamanda devlet otoritesinin zayıfladığı ortamlarda güç boşluklarını lehlerine kullanan stratejik unsurlar olarak ortaya çıkmıştır.

Amaç ve Önem

Çalışmanın temel amacı, Osmanlı taşrasında ortaya çıkan çorbacılık kurumunu hem ekonomik hem toplumsal hem de basın bağlamında kapsamlı bir biçimde incelemektir. Çorbacılar, yerel yönetimdeki rolleri, ekonomik güçleri ve toplumsal statüleriyle Osmanlı taşra yaşamının önemli aktörleri olarak öne çıkmıştır. Bu bağlamda çalışma, çorbacıların devlet ile yerel halk arasındaki köprü işlevini, ekonomik faaliyetlerini ve toplumsal prestijlerini detaylandırmayı hedeflemektedir. Çalışmada, konuyla doğrudan bağlantılı örnek haberler üzerinde yoğunlaşmıştır. Diğer gazetelerde çorbacılarla ilgili bilgilere yer verilmiş olsa da, araştırmanın kapsamı dışında kaldıkları için bu haberler sınırlı tutulmuş; inceleme yalnızca konuya doğrudan ilişkin materyallerle sınırlandırılmıştır.

Ayrıca çalışma, çorbacıların basındaki temsili üzerinden dönemin kamuoyu algısını ve toplumsal bellekteki yerlerini anlamayı amaçlamaktadır. Gazete ve dergilerdeki haberler, çorbacıların yalnızca zengin tüccarlar olarak değil, aynı zamanda yerel çatışmalar, ekonomik güç ilişkileri ve bazen eşkiyalarla iş birliği gibi toplumsal dinamiklerdeki rollerini ortaya koymaktadır. Bu yönüyle çalışma, Osmanlı taşrasında ekonomik güç ile sosyal prestijin birbirini nasıl etkilediğini gösteren somut örnekler sunmaktadır.

Çalışmanın önemi, çorbacılık kurumunu yalnızca tarihî bir olgu olarak değil, aynı zamanda taşra yönetimi, toplumsal yapı ve basın kültürü bağlamında çok boyutlu olarak ele almasıdır. Bu sayede Osmanlı taşrasındaki yerel yönetim mekanizmaları, toplumsal hiyerarşi ve ekonomik ilişkiler hakkında yeni bilgiler sunarken, erken Cumhuriyet dönemi basınının tarihî olguları nasıl yorumladığına dair de önemli ipuçları sağlamaktadır.

Yöntem

Bu çalışmanın temel veri kaynağını Osmanlı arşiv belgeleri ile dönemin gazete ve dergileri oluşturmaktadır. Arşiv belgeleri, Osmanlı Arşivi'nin dijital koleksiyonlarından temin edilerek tasnif ve tahlil edilmiştir. Belgeler tarih, yer ve içerik bakımından sınıflandırılmış; konu ile doğrudan ilişkili olanlar ayrıştırılarak çevirileri yapılmıştır. Gazete ve dergiler ise dönemin basın yayın faaliyetlerini yansıtan birincil kaynaklar olarak değerlendirilmiştir. Bu süreli yayınlar, çorbacılık kurumunun toplumsal temsili, kamuoyu algısı ve idarî tartışmalardaki konumunu anlamak amacıyla incelenmiştir.

Araştırmanın verileri doküman analizi yöntemi kullanılarak toplanmıştır. Doküman analizi, araştırma konusuyla ilgili birincil kaynaklara ulaşarak bu belgelerin toplanması, gözden geçirilmesi, sorgulanması, sınıflandırılması ve analiz edilmesi süreçlerini içeren bilimsel bir yöntemdir (Sak, Şahin Sak, Öneren Şendil, & Nas, 2021). Belgesel tarama olarak da bilinen bu yöntem, mevcut kayıt ve belgeleri inceleyerek veri elde etme süreci olarak tanımlanır.

Bu çalışmada hem Osmanlı arşiv belgeleri hem de dönemin basın kaynakları arasında karşılaştırmalı bir analiz yapılmıştır. Karşılaştırmalar, dönemin siyasî, iktisadî ve içtimai değişimleri dikkate alınarak gerçekleştirilmiştir. İnceleme sürecinde hem nitel hem de nicel yöntemlerden yararlanılmış; metinlerdeki temalar, kavramlar ve söylemler karşılaştırmalı olarak analiz edilmiştir. Böylece çorbacılık kurumunun tarihsel dönüşümü ve basındaki yansımaları çok boyutlu biçimde değerlendirilmiştir.

Basın Tarihinde Çorbacılar

XIX. yüzyıl Osmanlı basını, devletin modernleşme süreciyle birlikte şekillenen yeni bir kamusal alanın oluşumuna zemin hazırlamıştır. 1831’de Takvîm-i Vekâyî ile başlayan gazetecilik faaliyetleri kısa sürede özel girişimlerin de katılımıyla çeşitlenmiş; siyasal, sosyal ve ekonomik gelişmelerin tartışıldığı bir mecra ortaya çıkmıştır (Yazıcı, 1993; Orhonlu, 1967). Tanzimat sonrasında basın, hem yönetimin reform politikalarını halka aktaran bir araç hem de farklı toplumsal kesimlerin sesini duyurabildiği bir platform niteliği kazanmıştır. Bu yeni iletişim ortamı, merkez ile taşra arasındaki ilişkileri, yerel idari yapıları ve toplumsal dinamikleri anlamada önemli bir kaynak hâline gelmiştir (Koloğlu, 2010).

Bu çerçevede dönemin gazeteleri ve diğer süreli yayınlar yalnızca genel siyasi ve toplumsal gelişmeleri aktarmakla kalmamış; yerel güç odaklarının ve taşra yöneticilerinin davranışlarını da mercek altına almıştır. Özellikle çorbacılar, basında yalnızca devletle olan ilişkileri ve zenginlikleriyle değil, aynı zamanda kişisel özellikleri ve toplumsal davranışlarıyla da ele alınmışlardır. Yeni Asır Gazetesi’nde yer alan eleştirel yazılar, köy çorbacılarının yalnızca idarî ve ekonomik rolleriyle değil, aynı zamanda kamuoyunda eleştirel bir dille ele alınan sosyal ve ailevi kimliğiyle de incelendiğini ortaya koymaktadır. Köy ve mahallelerde yerel yönetici olarak kabul gören köy çorbacılarının yanı sıra memleket çorbacılarından da söz edilmektedir (İnalçık, 2020; Bobçev, 1938).

Yeni Asır Gazetesi’nde yer alan bir metin, çorbacıları evin en yaşlı üyesi ve aile reisi olarak tanımlamakta ve onları geleneksel patronaj sisteminin bir uzantısı olarak nitelemektedir. Rivayete dayanan bir anlatıya göre, “çorbacı” unvanının kökeni, önemli şahsiyetlerle birlikte “çorba içme hakkına” sahip olmakla ilişkilendirilmektedir. Bu durum çorbacıların köydeki nüfuslarının sadece ekonomik güçlerine değil aynı zamanda elitlerle kurdukları sosyal ilişkilere dayandığını vurgulamaktadır. Ayrıca çorbacılar köyün bütün dış ilişkilerinde söz sahibi olan kişilerdir. Köyün tüm alım, satım ve idarî işleri genellikle onlar tarafından yönetiliyor, bu da onları yerel halk ile dış dünya arasındaki kilit aracı konumuna getiriyordu.

Öte yandan, çorbacıların seçiminde aranan nitelikler arasında okur-yazar olmaları, birkaç dil bilmeleri, alçakgönüllü ve saygın kişilerden seçilmeleri gibi vasıflar, Osmanlı taşra idaresinde üstlendikleri görevlerin idealleştirilmiş bir tasvirini ortaya koymaktadır. Bu anlatımlar çoğunlukla resmî belgeler veya cemaat içi düzenlemelere dayanmakta olup, çorbacıların nasıl olmaları gerektiğini gösterir. Yeni Asır Gazetesi’nde ise çorbacıların “kaba”, “utangaç” oldukları, annelerine aşırı bağlı oldukları ve eşleri ile çocuklarıyla samimi bir bağ kuramadıkları ifade edilmektedir. Bu iki farklı anlatım, çorbacıların teoride sahip olmaları gereken nitelikler ile pratikte toplum tarafından nasıl algılandıkları arasındaki farkı ortaya koyar. Bu bağlamda, söz konusu nitelikler ve gözlemler, çorbacıların taşradaki rollerini daha geniş bir çerçeveden anlaşılmasına imkân tanır. Çorbacıların sahip olduğu özellikler, onların yalnızca ekonomik ve idarî güçlerini değil, aynı zamanda köy içindeki kültürel otoritelerini de kontrol ettiklerini göstermektedir. Aile içi disiplin ve sosyal bağlar, onların toplumsal statülerini koruma stratejisinin bir parçası olarak değerlendirilebilir. Çorbacılar köyün bütün idarî ve ekonomik işlerini yönetmekle kalmaz, aynı zamanda sosyal ve idarî konularda da tam bir otoriteye sahiplerdir. Bu, onların köyün yöneticisi, hâkimi ve arabulucusu gibi çok yönlü roller üstlendiği anlamına gelmektedir. “Kimse onlara itaatsizlik gösteremez...” cümlesi ise bu otoritenin tartışılmaz olduğunu ve çorbacıların kararlarına karşı çıkılamadığını vurgulanmaktadır. Bu durum köy içinde geleneksel hiyerarşik bir düzenin varlığına işaret etmekte ve çorbacıların sözünün adeta kanun niteliğinde olduğunu göstermektedir. Çorbacıların “muhafazakâr” oldukları ve “yeni şeylerden korktukları” belirtilmiştir. Bu özellik, onların yerleşik düzeni ve gelenekleri koruma eğiliminde olduğu kanıtıdır. Mevcut güçlerini ve konumlarını sürdürmek için değişime karşı direnç göstermeleri mantıklı bir davranıştır. Çünkü yeni fikirler veya uygulamalar, sahip oldukları otoriteyi ve statükoyu tehdit edebilirdi. Ne var ki bu muhafazakâr tavır, köyün gelişimi veya modernleşmesini yavaşlatabilecek bir unsur olarak ön plana çıkar. Bu iki özellik bir araya geldiğinde, çorbacıların sahip oldukları mutlak gücü, muhafazakâr bir yaklaşımla pekiştirerek statülerini koruma çabasında oldukları görülür. Otoriteleri sarsılmazdır ve bu otoriteyi, değişime kapalı bir duruşla sürdürmeye çalışmışlardır (Yeni Asır Gazetesi, 16 Kasım 1937).

Çorbacılar başlangıçta yerel düzeyde, Bulgar şehirlerinde faaliyet gösteren bir kesim olarak ön plana çıkmışlardır. Ancak XVIII. yüzyılda bu durum değişmiş ve çorbacılar ticaret ağlarını genişleterek Selanik, İzmir ve İstanbul gibi büyük şehirlere yerleşmeye başlamışlardır. Çorbacıların bu genişlemesi sadece Osmanlı topraklarıyla sınırlı kalmamış, Petersburg, Viyana ve Moskova gibi Avrupa’nın önemli başkentlerinde de zengin Bulgar kolonileri oluşturmuşlardır (BOA, İ. MVL. 379/16606, 1274/1857).

Osmanlı taşrasındaki çorbacılar, dönemin gazetelerinde yalnızca zengin tüccarlar olarak değil, aynı zamanda bölge ekonomisinin ve yerel toplumun önemli aktörleri olarak tasvir edilmektedir. Ticaret, tefecilik ve arazi

alım-satımı gibi faaliyetlerle ekonomik hayat üzerinde söz sahibi olan çorbacılar, sahip oldukları sermaye gücü sayesinde para piyasasını da etkileyebilmişlerdir. Arazi ve tarla sahibi olan çorbacılar, bölgedeki yerel itilaflarda danışılan kişiler arasında yer almakta ve bölgenin en eski çorbacıları olarak tanınmaktadır. Bunun yanında bazı gazetelerde, çorbacıların eşkiyalarla iş birliği yaptığına dair örnekler de yer almakta, bu durum onların yalnızca ekonomik değil, aynı zamanda güç ilişkilerinde de etkili olduğunu göstermektedir. Basın kaynakları, çorbacıların hem mal alım-satım hem de tefecilik faaliyetleriyle bölge ekonomisini şekillendirdiğine işaret ederken, yerel çatışmalarda ve güç mücadelesinde de söz sahibi olduklarını vurgulamaktadır. Özetle basın, çorbacıları yalnızca bireysel zenginlikleriyle değil, ekonomik, sosyal ve yerel güç ilişkilerinde oynadıkları kilit rollerle birlikte aktarmakta ve Osmanlı taşrasında ekonomik güç ile sosyal prestijin birbirini nasıl desteklediğini somut bir şekilde göstermektedir.

Çorbacı Kaptan Andon, Angeliko ve Çorbacı Kosti Örnekleri

Osmanlı taşra idaresinde köy ve mahalle ölçeğinde önemli roller üstlenen çorbacılar, yalnızca idarî değil, aynı zamanda sosyal ve ekonomik işleriyle de dikkat çekmektedir. Basın kaynakları ve mizahi yayınlar, çorbacıların toplumsal, ekonomik ve politik rolleri üzerine önemli ipuçları sunmaktadır. Bu bölümde Çorbacı Kaptan Andon, Çorbacı Angeliko ve Çorbacı Kosti örnekleri üzerinden çorbacıların yerel toplum üzerindeki çok yönlü etkileri analiz edilecektir.

Çorbacı Kaptan Andon: Toplumsal ve İdari Etki

Bozcaada Rumlarının önde gelen şahsiyetlerinden Kaptan Andon “en eski ve en tanınmış simalarından biri” olarak Milliyet Gazetesi’nde tanıtılmış. Andon, çorbacı sıfatıyla adanın işlerini yürütmüş ve yerel ihtilafların çözümünde aracılık yapmıştır. Rum ahalisinin en çok hürmet ettiği kişi olarak zikredilmesi, çorbacıların yalnızca yönetsel bir konumda değil aynı zamanda eğitim ve toplumsal otorite bakımından da merkezî bir rol oynadığını göstermektedir. Ayrıca Andon’un Bozcaada’da bir kilise inşa ettirmesi, onun ekonomik gücünü ve yerel kaynaklar üzerinde kontrolünü açıkça ortaya koymaktadır (Milliyet Gazetesi, 29 Ekim 1932). Bu durum çorbacılık makamının yalnızca bir idarî otorite değil, aynı zamanda topluluk için maddî katkılar sunan bir liderlik biçimi olduğunu göstermektedir.

Andon örneği, çorbacıların taşra toplumunda çok yönlü bir merkezî rol oynadıklarını göstermektedir. Bu figürler, idarî otoritelerini toplumsal saygınlıkla pekiştirirken, ekonomik kaynaklarını da kullanarak topluluğun ihtiyaçlarına hizmet etmişlerdir. Böylece çorbacılar sadece bir yönetici sınıf olmanın ötesinde, topluluk için hem sosyal hem de ekonomik açıdan merkezî bir çekirdek oluşturmuş ve liderliklerini toplumsal, kültürel ve malî alanlarda sürdürmüşlerdir.

Çorbacı Angeliko: Ekonomik Güç ve Arazi Sahipliği

1931 tarihli Bakırköy Tapu Müdürlüğü kayıtları, Çorbacı Angeliko’nun yalnızca toplumsal bir figür olmadığını, aynı zamanda önemli bir ekonomik aktör olduğunu göstermektedir. Kayıtlara göre Angeliko, Avas (Atışalanı) Köyü’nden parçalar halinde 76 dönümlük tarla satın almış ve oğlu Hristo’ya (Kristo) ait 18 dönümlük araziye de mülk olarak kaydettirmiştir (Vakit Gazetesi, 8 Haziran 1931). Bu büyüklükteki bir arazi edeni, Angeliko’nun köy toplumu içerisindeki nüfusunu sadece sosyal konum üzerinden değil, ekonomik güç aracılığıyla da pekiştirdiğini ortaya koymaktadır.

Çorbacı Angeliko’nun mülkiyet yapısı, çorbacıların köy ekonomisindeki etkinliğini anlamak açısından kritik bir örnek teşkil eder. Geniş araziler, yalnızca tarımsal üretim ve gelir sağlamakla kalmamış, aynı zamanda köy halkına istihdam olanağı sunmuş ve topluluk içinde sosyal statüyü güçlendirmiştir. Bu durum, çorbacıların geleneksel köy ileri gelenleri ile sermayeyi birleştirerek otorite inşa ettiklerini göstermektedir. Ekonomik güç ve toplumsal rol arkasındaki bu etkileşim, çorbacıların Balkan köylerinde yalnızca resmî veya geleneksel liderlik görevleriyle sınırlı kalmadığını, aynı zamanda modern ekonomik ilişkiler ve mülkiyet hakları bağlamında da etkili olduklarını ortaya koymaktadır. Angeliko örneği çorbacıların sosyal prestijlerini sermaye ile destekleyerek topluluk içindeki karar mekanizmalarında belirleyici bir konum elde ettiklerini kanıttır.

Çorbacı Kosti: Eşkiya ve Devlele İlişkiler

Osmanlı taşrasında önemli bir yerel otorite figürü olan çorbacılar, özellikle XIX. yüzyılın ikinci yarısında devlet otoritesinin zayıfladığı dönemlerde isyan ve eşkiyalık hareketleriyle yakın temasa girmiştir. Köy topluluğunun hem temsilcisi hem de yerel bir güç unsuru olarak konumlanan çorbacılar, merkezî idarenin taşra üzerindeki denetim gücünü kaybettiği dönemlerde kendi nüfuzlarını korumak ve genişletmek amacıyla çeşitli stratejilere başvurmuştur. Bu stratejilerin başında halkı yönlendirmek, köylüleri eşkiya gruplarını desteklemeye zorlamak ve eşkiyalara lojistik destek sağlamak yer almıştır. Bazı çorbacılar, köylüden yiyecek, mühimmat, barınma ve

diğer ihtiyaçları temin ettirerek eşkıyaların bölgedeki varlığını güçlendirmiş; böylelikle eşkıya-çorbacı ilişkisinin yalnızca zorunluluk değil, aynı zamanda çıkar temelli bir ortaklık olduğunu göstermiştir.

Bu genel dinamiğin en çarpıcı örneklerinden biri, Kurun Gazetesi'nde 2 Ocak 1937 tarihli hatıratla aktarılan Çorbacı Kosti'dir. Kosti, yüzlerce sığır, koyun ve keçiye sahip, köyün en varlıklı kişilerinden biridir. Sahip olduğu bu ekonomik güç, onu köyde güçlü bir aktör hâline getirmekle kalmamış; eşkıyalarla kurduğu ilişkilerin de temelini oluşturmuştur. Kosti, köyün "baş eşkıyasından" korkulduğunu ifade etse de bu ilişkiyi yalnızca baskı altında şekillenmiş bir zorunluluk olarak sunmaz. Aksine, eşkıyalarla kurduğu bağı kendi servetini ve nüfuzunu korumak için kullanmakta; onların ihtiyaç duyduğu ekmek, su, yiyecek ve diğer malzemeleri bizzat sağladığını açıkça kabul etmektedir. Bu yardımlar, hem eşkıyaların bölgedeki etkinliğini sürdürmesine katkı sağlamakta hem de Kosti'nin yerel otoritesini pekiştiren bir araç işlevi görmektedir.

Benzer biçimde, taşranın diğer bölgelerinde olduğu gibi Kosti'nin çevresinde de çorbacı-eşkıya ittifakı ekonomik çıkar doğrultusunda derinleşmiş; çorbacılar eşkıyalarla birlikte köylüden olağan dışı vergiler toplamış ya da tahsilâtı artırmak için baskı ve zulme başvurmuştur. Kosti'nin de köylünün eşkıyalara sürekli katkı yaptığını belirtmesi, ancak bu süreç üzerinde belirleyici olanın çoğu zaman çorbacılar olması, taşrada yerel elitlerin bu ilişkileri yönlendiren asıl aktörler olduğunu göstermektedir.

Kosti örneği, çorbacıların devletle olan ilişkileri bakımından da dikkat çekicidir. Serez'e götürülmemek için yetkililere para teklif etmesi², çorbacıların yalnızca eşkıyalarla değil, devlet görevlileriyle de çıkar temelli ilişkiler kurduğunu; merkezi otoritenin zayıfladığı dönemlerde bürokrasiyle pazarlık yaparak kendi güvenlik ve konumlarını korumaya çalıştıklarını göstermektedir. Böylece çorbacılar hem eşkıya hem de devlet ile ilişkilerini pragmatik bir zeminde yürüten, taşradaki güç boşluklarını kendi lehlerine çevirebilen aktörler olarak karşımıza çıkar.

Bu gelişmelerin arka planında Osmanlı taşrasındaki yapısal sorunlar belirleyici rol oynamıştır. Merkezi otoritenin eski gücünü kaybetmesi, köylere yeterince müfreze gönderilememesi, devletin mali kaynaklarının daralması ve güvenlik teşkilatının etkinliğini kaybetmesi, çorbacılar için geniş bir hareket alanı yaratmıştır. Bu otorite boşluğundan yararlanan pek çok çorbacı gibi Kosti de eşkıyalık düzeniyle bütünleşerek bağ-bahçe, toprak ve sermaye biriktirme imkânı bulmuş; böylece hem kendi konumunu sağlamlaştırmış hem de köy üzerindeki hâkimiyetini artırmıştır.

Sonuç olarak, Çorbacı Kosti örneği Osmanlı taşrasında çorbacıların yalnızca eşkıya baskısı altında hareket eden pasif figürler olmadığını; aksine eşkıyalık, yerel zenginlik ve devlet otoritesi arasındaki güç boşluklarını değerlendirerek kendi çıkarlarını maksimize eden etkin aktörler olduğunu göstermektedir. Kosti'nin davranışları, taşrada isyan ve eşkıyalık hareketlerini besleyen, hatta yer yer bu hareketlerden çıkar sağlayan yerel elitlerin Osmanlı düzeninin çözülüş sürecindeki rolünü somut bir şekilde ortaya koymaktadır. Bu durum, taşradaki isyanların yalnızca toplumsal tepkiler değil, yerel güç mücadelelerinin ürünleri olduğunu göstermesi bakımından önem arz etmektedir (Kurun Gazetesi, 2 Ocak 1937).

Çorbacılar ve Basında Mizahi Temsil

Çorbacıların basındaki temsili yalnızca haber ve gazetelerle sınırlı kalmamış, mizahi yayınlarda da yer bulmuştur. 1914 yılında yayımlanan Karagöz Dergisi'ndeki çorbacılarla ilgili bir karikatür, Osmanlı Devleti'nin I. Dünya Savaşı'na giriş sürecinde millî ve dinî seferberlik söyleminin bir ifadesi olarak değerlendirilebilir. Zincirlerini koparmış şekilde tasvir edilen aslan, "Âlem-i İslâm-ı" temsil ederek İslam dünyasının emperyalizme ve işbirlikçi unsurlara karşı uyanışını simgeler. Karşısında korkuyla kaçan figürler ise dönemin siyasî söyleminde "hainler" ve özellikle çıkarıcı yerel önderler olan "çorbacılar" ile özdeşleştirilmiştir. Karagöz figürünün bu sahneye mizahi bir üslupla müdahale ederek hainlere "cehenneme kadar yolunuz açık" demesi, hem halkın sesi hem de derginin propaganda işlevini ortaya koymuştur. Böylece karikatür, savaş döneminde Osmanlı Cumhuriyet basınında sıkça görülen bir üslubu yansıtarak, toplumsal dayanışmayı güçlendirmeyi ve içerdeki muhalif unsurları hedef göstermeyi amaçlamıştır (Karagöz Dergisi, 16 Kasım 1914).

Kaptan Andon, Çorbacı Angeliko ve Çorbacı Kosti örnekleri, Osmanlı taşrasında çorbacıların toplumsal, ekonomik ve idarî güçlerini nasıl bütünleştirdiğini açık biçimde ortaya koymaktadır. Çorbacı Andon, Bozcaada

² "Bir Zabîtin Hâtıraları" başlıklı yazıda, bölgede Bulgar çeteleriyle bağlantılı oldukları belirtilen çorbacıların bir Osmanlı zabiti tarafından emir gereği tutuklanarak Serez'e sevk edildikleri aktarılmaktadır. Metinde Serez'in, dönemin askerî ve idarî tahkikat merkezlerinden biri olarak tutukluların sorgu için götürüldüğü yer konumunda olduğu belirtilir. Kurun Gazetesi, 2 Ocak 1937, 6. Sayfa, İstanbul Üniversitesi Kütüphane ve Dokümantasyon Daire Başkanlığı Gazete Arşivi.

Rumlarının önde gelen şahsiyeti olarak hem köy yönetiminde karar verici konumda bulunmuş hem de kilise inşa ettirerek ekonomik gücünü toplumsal faydaya dönüştürmüştür. Angeliko'nun geniş arazi alımları ve mülkiyetleri, çorbacıların sermaye aracılığıyla toplumsal nüfuzlarını pekiştirdiğini göstermektedir. Öte yandan Kosti, yalnızca zenginliğiyle değil, eşkıyalar ve devlet yetkilileriyle kurduğu pragmatik ilişkilerle de yerel güç dengelerini yönlendirmiş; yiyecek ve temel ihtiyaç malzemeleri sağlayarak hem nüfuzunu artırmış hem de taşra otoritesini kendi çıkarları doğrultusunda kullanmıştır.

Bu örnekler, çorbacıların taşrada pasif bürokratlar olmadığını, aksine stratejik birer aktör ve yerel elit figürleri olduğunu göstermektedir. Ekonomik kaynaklarını, toplumsal liderliklerini ve idarî yetkilerini bir arada kullanarak hem kendi statülerini korumuş hem de toplum üzerindeki etkilerini artırmışlardır. Dolayısıyla çorbacılar, Osmanlı taşrasında ekonomik, sosyal ve politik gücün kesişim noktasında konumlanan çok yönlü ve etkili güç figürleri olarak değerlendirilebilir. Bu durum, taşrada yerel yönetim, toplumsal hiyerarşi ve ekonomik etkileşimlerin karşılıklı bağımlılık ve çıkar temelli bir yapı üzerine kurulduğunu da göstermektedir.

Tartışma ve Sonuç

Osmanlı taşra toplumunda çorbacılar, yalnızca köy ölçeğinde toplumsal unvan sahibi kişiler değil, aynı zamanda ekonomik güç, sosyal prestij ve siyasal nüfuz taşıyan aktörlerdir. Arşiv belgeleri ve dönemin basınında yer alan haberler, çorbacıların merkezî idare ile köylü arasında bir aracı konum üstlendiklerini göstermektedir. Ancak bu rol her zaman pasif bir temsil ile sınırlı değildir. Çorbacılar, mülkiyetleri ve ekonomik güçleri sayesinde köy toplumu üzerinde nüfuz kurabilmiş, eşkıyalar ve yerel güç odaklarıyla kurdukları ilişkiler aracılığıyla iktidarın farklı düzlemlerinde çıkar sağlayan arabulucu figürler olarak öne çıkmıştır. Çorbacı Kosti örneği, bu esnek konumu çarpıcı biçimde göstermektedir. Kosti'nin eşkıyaya yardım ettiğini kabul etmesi ve köy halkının korkularına atıfta bulunması, aynı zamanda bu ilişkiden kendi zenginliğini ve nüfuzunu artırmak için yararlanması, çorbacıların taşradaki güç dengesinde ne denli stratejik bir rol oynadıklarını ortaya koymaktadır.

Basın tasvirleri de bu tabloyu doğrular niteliktedir. Çorbacılar kimi zaman köyün liderleri, ihtilaf çözücüler ve ekonomik kalkınmanın öncüler olarak yüceltilirken; kimi zaman aşırı otoriter, bencil ve çıkarıcı figürler olarak eleştirilmişlerdir. Bu durum çorbacıların Osmanlı taşra toplumundaki konumunu net bir biçimde yansıtmaktadır. Bir yandan devletin ihtiyaç duyduğu yerel araçları temsil etmiş, diğer yandan kendi çıkarlarını korumak için hem eşkiya hem de devlet otoritesi ile pazarlığa girişmişlerdir.

Gazete ve dergi örnekleri, çorbacıların toplumsal imajının çift yönlü olduğunu göstermektedir. Bir yandan köyün düzenini sağlayan, ekonomik ve idarî otoriteye sahip ileri gelenler olarak görülürken; özellikle mizahi basında yozlaşmış ve halkı sömüren tipler olarak betimlenmişlerdir. Bu durum çorbacıların, toplumsal bellekteki yerinin tartışmalı olduğunu ortaya koymaktadır. Ayrıca basındaki temsiller, Osmanlı'dan Cumhuriyet'e geçiş sürecinde yerel otorite kavramının dönüşümüne dair ipuçları sunmaktadır. Cumhuriyet döneminde merkezî idarenin güçlenmesiyle çorbacıların eski otoritelerini büyük ölçüde kaybettikleri anlaşılmaktadır.

Sonuç olarak çorbacıların, Osmanlı taşrasındaki çok katmanlı iktidar ilişkilerini anlamak için önemli bir mercektir. Çorbacılar ne yalnızca halkın temsilcisi ne de yalnızca devletin memurlarıdır; çoğu zaman bu iki düzlemi birleştiren veya ayırtan aktörler olarak taşra toplumunun güç dinamiklerini belirlemişlerdir. Bu bağlamda çorbacılar, Osmanlı taşrasındaki yerel yönetim kurumlarının, sosyal hiyerarşilerin ve iktidar mücadelelerinin anlaşılmasında vazgeçilmez bir analiz unsuru olarak değerlendirilebilir.

Kaynakça

Araştırma Eserler

- Bobçev, S. S. (1934). Notes comperees sur les Çorbacis chez les peuples balkaniques et en particulier chez les Bulgares. *Revue Internationale des Études Balkaniques*, 3(2), 428- 440.
- Faroqhi, S. (2005). *Subjects of the Sultan: Culture and daily life in the Ottoman Empire*. (1. Baskı). I.B. Tauris.
- Halaçoğlu, Y. (1992). Bulgaristan. *Türkiye Diyanet İslam Ansiklopedisi* (Cilt 6, s. 396-399). Türkiye Diyanet Vakfı.
- Halaçoğlu, Y. (1987). XIX. Yüzyılda Osmanlı Devleti'nde eşkıyalık ve asayiş. (1. Baskı). TTK Yayınları.
- İnalcık, H. (1964). Tanzimat'ın uygulanması ve sosyal tepkileri. *Belleten*, 28(112), 626-640. <https://doi.org/10.37879/ttkbelleten.1204697>.
- İnalcık, H. (2019). *Tanzimat ve Bulgar meselesi* (6. Baskı). Kronik Yayınları.
- Koloğlu, O. (2010). *Osmanlı'dan günümüze Türkiye'de basın*. (1. Baskı). Pozitif Yayınları.
- Kurat, A. N. (1942). Bulgaristan. *İslam Ansiklopedisi* (Cilt 2, s. 799). Milli Eğitim Basımevi.
- Orhonlu, C. (1967). Türkçe yayınlanan ilk gazete: Takvim-i Vekayi. *Belgelerle Türk Tarihi Dergisi*, 1(6), 35-39.
- Ortaylı, İ. (2000). *Tanzimat devrinde Osmanlı mahallî idareleri*. (1. Baskı). TTK Yayınları.
- Özcan, A. (1993). Çorbacı. *Türkiye Diyanet İslam Ansiklopedisi* (Cilt 8, s. 370). Türkiye Diyanet Vakfı.
- Poole, S. L. (1878). The people of Turkey: Twenty years' residence among Bulgarians, Greeks, Albanians, Turks and Armenians (Vol. 1). London: John Murray.
- Refik, A. (1930). *Türk idaresinde Bulgaristan (973-1255)* (1. Baskı). İstanbul Devlet Matbaası.
- Şentürk, H. M. (1995). *Osmanlı Devleti'nde Bulgar meselesi (1850-1875)* (1. Baskı). Türk Tarih Kurumu Yayınları.
- Yazıcı, N. (1993). Takvîm-i Vekâyi ve Osmanlı basın hayatına katkıları. *Belleten*, 57(218), 227-243.

Başbakanlık Osmanlı Arşivi (BOA)

Cevdet (C.)

Dâhiliye (C. DH.): 182/9097.

Maliye (C. ML.): 532/21807.

İrade (İ.):

Dâhiliye (İ. MVL.): 379/16606, 384/16793.

Sadaret (A.):

Meclis-i Vâlâ (MVL.): 788/41, 841/88.

Meclis-i Vâlâ Evrakı (MKT. MVL.): 91/78.

Teftişat-ı Rumeli Evrakı (TFR.):

Selanik Evrakı (TFR. SL.) 12/1129, 1321/1903.

Hariciye (H.):

Mektubî Kalemi (HR. MKT.): 486/40.

Umum-î Vilayet Evrakı (A.} MKT. UM.): 526/88, 292/33.

Yıldız (Y.):

Askeri Maruzat (Y. PRK. ASK.): 211/27.

Süreli Yayınlar

Karagöz Dergisi, 16 Kasım 1914, 7. sene, sayı 687.

Kurun Gazetesi, 2 Ocak 1937, 6. sayfa. İstanbul Üniversitesi Kütüphane ve Dokümantasyon Daire Başkanlığı Gazete Arşivi.

Milliyet Gazetesi, 29 Ekim 1932, 2. sayfa. İstanbul Üniversitesi Kütüphane ve Dokümantasyon Daire Başkanlığı Gazete Arşivi.

Vakit Gazetesi, 8 Haziran 1931, 7. sayfa. İstanbul Üniversitesi Kütüphane ve Dokümantasyon Daire Başkanlığı Gazete Arşivi.

Yeni Asır Gazetesi, 16 Kasım 1937, 7. sayfa. İstanbul Üniversitesi Kütüphane ve Dokümantasyon Daire Başkanlığı Gazete Arşivi.

Ekler

Madam Simpson

Büyük bir kralı tahtından
vazgeçiren kadının hayatı

Yazan: NEWSOLD NOYES

ikisi de kedilerden nefret eder ve
köpeklerden hoşlanırlar. Bu arala-
rında şayanı dikkat bir bağıdır

- 6 -

Fakat bu neye veren tabiatın gayri
Ravanan Vainne karşı olan muavaz-
nede başka esaslar vardır. Bu esaslar,
şayanın bir arkausuğu, müsterek zevkier
ve olumsuz ceracece olmasa -adavd için
Vainne istuar etmek Vainne için hıvırdı
la ıttıhar etmek hıvaleridir.
İttıhar etmek hıvaleridir.
Madam Simpson, adavd için
— İmparatoruğunu onun kadar ta-
nıyan yoktur.

Der, hıvırdı bundan memnun olur.
Bir gün, krala, bir gece evvel gördü-
ğüm bir dansözden habestirilmiş. Göz-
leri Vainne döşerdek dedi ki:
— Dostumdan dans edişini görmeli-
sin.

Ve yânişinde, baygın bir musiki-
hıvırdı ile olsa gerek, bir parlık-
lık oldu. Kral, Vainnen bahsedirken daima
"dostum, der. Bir kimseden Vainne
diye bahsettim, lâzime yolu itiraz eder.
Ne o, ne Vainne bu "hususîliğine, sevmez-
ler. Vainne gelince, kimseden kraldan
"Edvard", diye bahsettiğini duymuş-
tur. Ondan yalnız "Sir, diye bahsetti.
Fakat bu kelime, onun dudaklarında
bir mahremiyet ve şefkat manası alır.
Başbaşa olmak gırtlile, her şeyden be-
raber dans etmekten, gözmetkten, bah-
setmek bulunmaktan hoşlanırlar.

Bir cumartesi günü öğleden sonra
Belvedere şatosuna, Londradan, Vainne
için bir manikür çağırılmıştı. Manikür
şatoya gelince fakat kralın hususî bah-
çesinde yolunu şaşmıştı. Orada, kralın
kurşunlu fakat ötesi berisî lekeli bir pan-
telon giymiş olduğu halde çayır biçer-
ken gördü. Vainne bir haşır sandığına
oturmuş onu seyrediyordu.

Manikürün şaşırışını gören kral:
— Aldırıp etmeyiniz.

"Diyecek iline devam etti.
Wendör dılası ile Madam Simpson
kızıp okumasını severler ve hoşları-
ya kitaplar, aynı kitaplarıdır. Belve-
dere şatosunun ve Londradaki Vainnen
evinin kütüphanelerinde aynı kitapları
görmek. Kral ile dostunun en sevdiği
kiri maharir Filip Cömballardır.

İkisi de sade, âlibeyaz, hatâ şaf-
tarlar. Bu mesiyetlere sahip oldukları son-
ra nazil olan da birbirlerine evvelâ
dostluklarını sonra da aşklarını itiraz
etmezler? Macerayı öte; baş ederek
gülmek, gülmek, gülmek, gülmek, gülmek,
Fakat ne o, ne de öteki gibi yapaklı
ğilerden hoşlanmazlar. Her şeyleri açık
tır. Açık havayı severler, rüzgânın sa-
ğalarını dağalandırmasından, gün gür-
neğinde bulunmaktan hoşlanırlar. İngi-
lis matbuatının neşriyatına konulan
memnuniyetlerin Buckingham sarayın-
dan çıkmadığı muhakkak gibidir. Bili-
ki, bizzat kendi yaşadığı saray tamir-
lerinde Madam Simpsonun resmî ziyâ-
fetlerinde veya Balmoral'da bulundugu
nu kraliç gösterir.

Kralırsa mahsus (gizli) işi kulla-
mak, onların, birbirlerine karşı olan
hıvalerinden utanıklardan demek olmasa
mey? Halbuki onlar birbirleriyle itti-
har ediyorlar. Ve böylece, hayretler
içinde kralın dünyayı, şaatelerinden
haberler ettiler.

İkisi de kedilerden nefret eder ve kö-
peklerden hoşlanırlar. Köpekleri sev-
mek ve kedilerden nefret etmek, kan-
nediğinden fazla bir şeydir. Bu, Ed-
varda Vainne arasında şayanı dikkat
bir bağdır. Vainnin iki köpeğinden bah-
setmiş'tik. Edvardın da bir köpeği var-
dır. İsmi Silpiperdir. Avusturyaya bara-
berinde götürmüştür.

Kral yorulduğu zaman, âdeti bir gö-
çük gibi, şefkete ihtiyacı vardır. Şefkat
bir cümle ümitsizliğin silinmesi yanında
kışkışların kaldırılması ister. O za-
man Madam Simpsonun görünüşü kâ-
fidir. Çünkü o, bu muhtıl yaratma-
nın, bu havayı getirmesini bilir. Kralın, yan-
larında rahat ve zevk- - duyacağı hoş
bir kış alıştırdı. Kendiyle
uğur, ildirler.

İngilterede olduğu gibi Amerikada-
lanımlama şayanlar doğuyor. Birçok
kimseler, "bu mahut maceranın arkasın-
da bir şeyler var", diye mırıldanıyorlar.

Sonra da, en akla gelmez - izahat. Büt-
tün bunların aslı yoktur. Hakikat daha
çok aadedir. Bu maceranın arkasında
zararlıklar, kışkış bir big şey yoktur.
Sadecce, ilginç bir kışkış odunun yandı-
ğın bir ocak, kaynayan bir çaydanlığın
çıkaracağı sesler, kapıya vurulan bir tok
mak sesi ve kasacası bir çit terlik, bir
yuva vardır.

Mrs. Simpson 22 yaşında

Wallis'in Edvardın gönlünü kazanma-
sı için bir sun'liklere ihtiyacı olmasın
tır. Her kışın kullandığı şemsiyilik
şefkat ve samimiyetten gayri bir köyü
de kullanmamıştır. Bu iş için bir tebe-
silim, bir el akması, "Sir, diye hitap
edildiğinde muhabbet kâfi gelmiştir.
Wallis, müstacip bir hükümdarın yal-
nızlığını neğledirmiş, sırtağına işi
hün ağırlığına hafifletmek sırtına ma-
har olmuştur.

Belvedere şatosunun mahremiyetinde
kral ile görüşürken, onun tahta -kalp
kalmıyacağını biliyordum. Yalnız mu-
hakkak olarak gönen bir şey vardı ki
o da, dünyada hiçbir şeyin onları bir-
birlerinden ayıramayacağı idi.

Pek tabii onlara "ne yaptınız?", (ne
yapacakınız?) diye sualler sorup duru-
yordunuz. O derece ki, bir defasında Ma-
dam Simpson dedi ki:

— Eğer böyle devam edersen, Sir,
onun yanında, size ilâhi aşk etmemi la-
tiyecek!

Wallis, dünyada pek az kadına nasip
olan bir aşka sevimlilik. Bunu tekrar
etmekten hiç utanmıyacağı. Wallis
olmasa, Birleşik İngiltere ve İrlanda
ve denizarsı memleketler kralı, Hindis-
tan İmparatoru Şekizinci Edvard için
saadet imkını yoktur. Hayatının temel-
yatı Wallis olmasa, kral Edvardın bütün
hayatı altüst olur, bir şey kalmaz: Ne
hayal, ne de yapmanın için bir sebep.
Halbuki onunla beraber olmasa, yol ne
kadar tatlı, hayat ne kolay ve fütübal
ne penbe görünüyor. Edvard bunları
bilerek intihabını yapmıştır.

(Arkası Var)

Giresun'da kar

Giresun, 1 (Husul) — Dün öğleden
sonra bishyan kar cüm gece ve bugün
fazlasıyla olmaksız devam etmiştir. Karın
kalınlığı otuz santimi geçmiştir.

Kışkık kışın soyduğu biliniyor

Dünkü Akşam gazetesinde merhum Dr.
Nazif Paşanın torunu Bey Muzaferin
Çamileddin köşkünün bir meçhul bur-
su tarafından soyulduğunu ve 16 ada-
da bulunan eşyaların çaldığını yazı-
yordu.

Hırsız meçhul değildir. Bunu yapan
köşkün bekçisi Mehmet'tir. Hırsızın
bunun vaktiyle enalığına eşyaları mey-
dana çıkarmıştır.

HAFTALIK RADYO

Programı

2 Kânunusani 937 Cumartesi

ÖĞLE NEŞRİYATI:
Saat 12.30 Pâkîda Türk musiki. 12.30
Havada 12.05 Pâkîda hafif musiki. 12.35 —
14.00 Mübteflik plâk neşriyatı.

AKŞAM NEŞRİYATI:
Saat 18.30 Pâkîda dans musiki. 19.00
Şehir Tiyatrosu komedi kumî tarafında
bir tenet. 20.00 Türk musiki. 20.30
Münir Nurettin ve arkadaşları tarafında
Türk musiki ve halk parçaları. 21.00 (Saat
ayarı) — Orkestra.

1 — Schubert: (Rozamunde) uvertür.
2 — Strauss: (Financien) vals.
3 — Mendelschön: (Düveto) — Lied ohne
Wort.

4 — Goldmark: (Sahak Kralığı) opere
üçten parçalar.
5 — Lehar: (Zigunernette) operetinden
parçalar.

6 — Stolz: (Wien Wird Bei Nachtstet
Schön) — Operetinden parçalar.

Saat 22.00 Ajans ve borsa haberleri ve
ertesi günün programı. 22.30 Pâkîda sololar.

3 Kânunusani 937 Pazartesi

ÖĞLE NEŞRİYATI:
Saat 12.30 Pâkîda Türk musiki. 12.30
Havada 12.05 Pâkîda hafif musiki. 12.35 —
14.00 Mübteflik plâk neşriyatı.

AKŞAM NEŞRİYATI:
Saat 18.30 Ambasadörden mahlen vâzgete
müzik. 19.00 Konfere: Selim Şirri Tarcen
tarafında. 20.00 Müzeyyen ve arkadaşları
tarafında Türk musiki ve halk parçaları.
20.30 Bolma ve arkadaşları tarafında Türk
musiki ve halk parçaları. 21.00 Saat ayarı:
Orkestra.

Saat 22.00 Ajans ve borsa haberleri ve
ertesi günün programı. 22.30 Pâkîda sololar.

4 Kânunusani 937 Pazartesi

ÖĞLE NEŞRİYATI:
Saat 12.30 Pâkîda Türk musiki. 12.30
Havada 12.05 Pâkîda hafif musiki. 12.35 —
14.00 Mübteflik plâk neşriyatı.

AKŞAM NEŞRİYATI:
Saat 18.30 İhtilap dersleri: Üniversiteden
"Hahn, Mahmut, East, Boshurt" tarafında.
18.30 Pâkîda dans musiki. 19.30 Çocukları
maali: J. Galip tarafında. 20.00 Rifat ve
arkadaşları tarafında Türk musiki ve halk
parçaları. 20.30 Müzeyyen ve arkadaşları tara-
fında Türk musiki ve halk parçaları. 21.00
Saat ayarı: Şehir Tiyatrosu dram kumî ta-
rafında bir tenet.

Saat 22.00 Ajans ve borsa haberleri ve
ertesi günün programı. 22.30 Pâkîda sololar.

5 Kânunusani 937 Salı

ÖĞLE NEŞRİYATI:
Saat 12.30 Pâkîda Türk musiki. 12.30
Havada 12.05 Pâkîda hafif musiki. 12.35 —
14.00 Mübteflik plâk neşriyatı.

AKŞAM NEŞRİYATI:
Saat 18.30 İhtilap dersleri: Üniversite
den halken Mahmut East Boshurt tarafın-
dan. 18.30 Pâkîda dans musiki. 19.30 Cemal
Kâmil tarafında. 20.00 Vedat Hıfzı ve arkadaşları tarafında Türk musiki ve halk parçaları. 20.30 Cemal Kâmil ve arkadaşları tarafında Türk musiki ve halk parçaları. 21.00 Saat ayarı: Orkestra.

Saat 22.00 Ajans ve borsa haberleri ve
ertesi günün programı. 22.30 Pâkîda sololar.

6 Kânunusani 937 Çarşamba

ÖĞLE NEŞRİYATI:
Saat 12.30 Pâkîda Türk musiki. 12.30
Havada 12.05 Pâkîda hafif musiki. 12.35 —
14.00 Mübteflik plâk neşriyatı.

AKŞAM NEŞRİYATI:
Saat 18.30 Pâkîda dans musiki. 19.00
Kendin Şekizinci Derviş tarafında. 20.00
Sadı ve arkadaşları tarafında Türk musiki
si ve halk parçaları. 20.30 Türk musiki be-
yaz. 21.00 Saat ayarı: Orkestra.

Saat 22.00 Ajans ve borsa haberleri ve
ertesi günün programı. 22.30 Pâkîda sololar.

7 Kânunusani 937 Perşembe

ÖĞLE NEŞRİYATI:
Saat 12.30 Pâkîda Türk musiki. 12.30
Havada 12.05 Pâkîda hafif musiki. 12.35 —
14.00 Mübteflik plâk neşriyatı.

AKŞAM NEŞRİYATI:
Saat 18.30 Pâkîda dans musiki. 19.00
İstanbul Halkevi neşriyatı kolu tarafında
kitap yayını hakkında bir konferans. 20.00
Rifat ve arkadaşları tarafında Türk musiki
si ve halk parçaları. 20.30 Türk musiki be-
yaz. 21.00 Saat ayarı: Orkestra.

Saat 22.00 Ajans ve borsa haberleri ve
ertesi günün programı. 22.30 Pâkîda sololar.

8 Kânunusani 937 Cuma

ÖĞLE NEŞRİYATI:
Saat 12.30 Pâkîda Türk musiki. 12.30
Havada 12.05 Pâkîda hafif musiki. 12.35 —
14.00 Mübteflik plâk neşriyatı.

AKŞAM NEŞRİYATI:
Saat 18.30 Pâkîda dans musiki. 19.00
İstanbul Halkevi neşriyatı kolu tarafında
kitap yayını hakkında bir konferans. 20.00
Rifat ve arkadaşları tarafında Türk musiki
si ve halk parçaları. 20.30 Türk musiki be-
yaz. 21.00 Saat ayarı: Orkestra.

Saat 22.00 Ajans ve borsa haberleri ve
ertesi günün programı. 22.30 Pâkîda sololar.

9 Kânunusani 937 Cumartesi

ÖĞLE NEŞRİYATI:
Saat 12.30 Pâkîda Türk musiki. 12.30
Havada 12.05 Pâkîda hafif musiki. 12.35 —
14.00 Mübteflik plâk neşriyatı.

AKŞAM NEŞRİYATI:
Saat 18.30 Pâkîda dans musiki. 19.00
Şehir Tiyatrosu komedi kumî tarafında bir
tenet. 20.00 Türk musiki. 20.30 Münir
Nurettin ve arkadaşları tarafında Türk
musiki ve halk parçaları. 21.00 Saat ayarı:
Orkestra.

Saat 22.00 Ajans ve borsa haberleri ve
ertesi günün programı. 22.30 Pâkîda sololar.

10 Kânunusani 937 Cumartesi

ÖĞLE NEŞRİYATI:
Saat 12.30 Pâkîda Türk musiki. 12.30
Havada 12.05 Pâkîda hafif musiki. 12.35 —
14.00 Mübteflik plâk neşriyatı.

AKŞAM NEŞRİYATI:
Saat 18.30 Pâkîda dans musiki. 19.00
Şehir Tiyatrosu komedi kumî tarafında bir
tenet. 20.00 Türk musiki. 20.30 Münir
Nurettin ve arkadaşları tarafında Türk
musiki ve halk parçaları. 21.00 Saat ayarı:
Orkestra.

Saat 22.00 Ajans ve borsa haberleri ve
ertesi günün programı. 22.30 Pâkîda sololar.

11 Kânunusani 937 Cumartesi

ÖĞLE NEŞRİYATI:
Saat 12.30 Pâkîda Türk musiki. 12.30
Havada 12.05 Pâkîda hafif musiki. 12.35 —
14.00 Mübteflik plâk neşriyatı.

AKŞAM NEŞRİYATI:
Saat 18.30 Pâkîda dans musiki. 19.00
Şehir Tiyatrosu komedi kumî tarafında bir
tenet. 20.00 Türk musiki. 20.30 Münir
Nurettin ve arkadaşları tarafında Türk
musiki ve halk parçaları. 21.00 Saat ayarı:
Orkestra.

Saat 22.00 Ajans ve borsa haberleri ve
ertesi günün programı. 22.30 Pâkîda sololar.

BİR ZABITIN HATIRALARI

Anlatan: Menlikli Haydar

- 18 -

" - Çorbacılar, emir var, sizi Serez'e götüreceğim "

İptida o Türkler aleyhinde küfürler
savurmuş sapa ile mükemmel surette döv-
düm. Lâkin Bulgarlardan biri busrada
(Prim) köyüne vermiş kağıt. Yanımdaki
neferlerden (Eyüp) ad nâisi biri de ar-
kandan siliş attı. Bu hadise benim işi-
mi bıldı.

Zihnimde kurdüğüm plânları altüst
olmuştu. Bulgarların (Prim) e kaçması
üzerine ben de araya girmeye mecbur
oldum. Herket verdim ki yanına iki bo-
razan almıştı. Bunları Bulgarlardan i-
çişmek suretile belledim Vassı Tepe
ve Yanık Orman tarafına koydum. Bu
iki borazanı iki tabur olarak gösterdim.
Kendilerine ihsaden parolayı verdim.
Ben yanımdaki askerler ve Pomaklarla
doğru Prim köyünün içine girtilim.
Baktım ki köyde on beş yirmi kişi ile
asıl aradığım bag yatak Kosti Çorbacı
duruyordu. Henen hepelinin iahmlerini
yardım ve okumağa başladım. Kendile-
rine:

— Çorbacılar, emir var. Sizi Serez'e
götüreceğim.

Dedim. Muhalefet ettiler:

— Gitleyir!

Diye cevap verdiler. O vak't verdiğim
talimat dairesinde karşılık olarak
boralar çalmağa başladı.

Tehrur Bulgarlara:

Kendinize acımasız çocukları-
nıza acıyın. Onlara koymayın. Çün-
ki köyünüzü tamamiye her taraftan sa-
rılmıştır. Bir fert kurtulmasa. Köylü baş-
tan aşağı yakacağım.

Dedim. O vak't korktuklar. Benim
tavır ve hareketinden aşırlarım ciddi
olduğuna inanıyorlar. Hülâsa:

Diye razı oldular. Yola düzüldük. Fak-
kat bu sırada Bulgar köylülerinin ka-
dınları hâdiseden haberdar olmuşlar.
Geceğimiz boğazın iki tarafına Toysa
denilen büyük sopalı ve tağlarla di-
şimiler. Birisi taş yığmaına tuttular.
Kocakları Bulgarlar:

— Atınayız! Sonra beşimiz mah-
volacaktız!

Gibi sözleri yüksek sesle bağırdık-
ları halde dinlemediler. Ben de ister
istemek askerlere süngü taktırdım. Hü-
cum kumandasını verdim. O vakit
kadınlar kaçmağa başladılar. Biz de
bu fırsattan istifade ederek Boğazın
dar bir yerinden aocle yürüyüşle kur-
tulduk ve (Gornice) köyüne doğru işi-
hı adamları yürüldük. (Prim) hudu-
dından ayrılmak geniş bir nefes al-
dım. Nihayet (Gornice) ye vardık.
Verdiğimiz parola üzerine iki borazan
da arkamizdan yetişti. Artık sabah ol-
mağa pek az bir zaman kalmıştı. Kı-
yılın camı avlusunda yattık. Bir taraf-
tan taarruz yapılmaması ihtimalini dü-
şünerek nöbetçiler koydum.

Pek garip bir tenatid eseri olarak
Bulgar kadınlarını atkılarla tasla-
dan bir Bulgarın kafası yarılmıştı. Ben
derhal bu Bulgarın başını yihattırdım.
Örümcek yuvalarını, kayışları bıcak
ile sirtterek elde edilen toz ve kırıntı-
ları yarımam üzerine koydum.
Gülmece bağladım. Kayışlarla sınıklı
sıktırdım.

tarafından Türk musiki ve halk parçaları
21.00 Saat ayarı: Orkestra.

Saat 22.00 Ajans ve borsa haberleri ve
ertesi günün programı. 22.30 Pâkîda sololar.

22.00 SON.

9 Kânunusani 937 Cumartesi

ÖĞLE NEŞRİYATI:
Saat 12.30 Pâkîda Türk musiki. 12.30
Havada 12.05 Pâkîda hafif musiki. 12.35 —
14.00 Mübteflik plâk neşriyatı.

AKŞAM NEŞRİYATI:
Saat 18.30 Pâkîda dans musiki. 19.00
Şehir Tiyatrosu komedi kumî tarafında bir
tenet. 20.00 Türk musiki. 20.30 Münir
Nurettin ve arkadaşları tarafında Türk
musiki ve halk parçaları. 21.00 Saat ayarı:
Orkestra.

Saat 22.00 Ajans ve borsa haberleri ve
ertesi günün programı. 22.30 Pâkîda sololar.

22.00 SON.

9 Kânunusani 937 Cumartesi

ÖĞLE NEŞRİYATI:
Saat 12.30 Pâkîda Türk musiki. 12.30
Havada 12.05 Pâkîda hafif musiki. 12.35 —
14.00 Mübteflik plâk neşriyatı.

AKŞAM NEŞRİYATI:
Saat 18.30 Pâkîda dans musiki. 19.00
Şehir Tiyatrosu komedi kumî tarafında bir
tenet. 20.00 Türk musiki. 20.30 Münir
Nurettin ve arkadaşları tarafında Türk
musiki ve halk parçaları. 21.00 Saat ayarı:
Orkestra.

Saat 22.00 Ajans ve borsa haberleri ve
ertesi günün programı. 22.30 Pâkîda sololar.

22.00 SON.

Tenatid eseri olarak tam benim ya-
nıma dânen Kosti Çorbacı bana tükü-
re!

— Beyim bizi niçin Serez'e götürü-
yorsunuz? Doğrusunu söyle. Ben de ol-
muşları ve olacağını sana dödoğru
anlatayım. Sen Menlikli Büyük Beyin
oğlu imişsin. Sizi b'a çok biliriz. Zor-
tu imişsin. Fakat dayak atmamış.
Hattâ bazı köylü korkularından ka-
ptılar.

Dedi.

Ben cevabı verdim:

— Peki Çorbacı. Fakat ben! devak
atmağa mecbur edim gene olar. Çün-
ki ne sersam bildirişiri halde "Tili-
meyiz, duymadık, ifladın bağa bir
sey ağladınız olmıyordur. Patla!
oğlu imişsin. Sizi b'a çok biliriz. Zor-
tu imişsin. Fakat dayak atmamış.
Hattâ bazı köylü korkularından ka-
ptılar.

Kosti — Biz bu evvar köylüleri hep
şeylevis Çünkü (Vangel) in gâbeti
yoktur. Adımı telerler, mahveder. Fer-
ken korkudan inhar etmeğe mecbur ol-
tur. Sen onları mazur görmelisin. Elisi
böyle niçin sürtüldüğü götürüyoruz?

Ben — Etkiyaya yataklık ettiğinden.

Kosti (gülerken) — A benim genç
beyim, bu b'ale onun için mi götürüyo-
sun? Bunu bize köylü söyleyelimizin,
Vallahi bilah

Bakırköy Tapu müdürlüğünden:

Muhacirin ismi	Hane ve avlu arsa dönüm	bahçe dönüm	Tarla dönüm	Hristiyanların ismi	Muhacirin ismi	Hane ve bahçe dönüm	Tarla dönüm	Hristiyanların ismi
Mehmet O. Yusuf Ef.	1	1	3	Nikola veledi Hristo	Mustafa O. Osman E.	1	1	şapkacı Nikola
"	"	"	3	Angeliko veledi Hristo	"	"	"	5 Lividini Mariya
"	"	"	6	Yuvani veledi Koço	"	"	"	10 Todor Apostol
"	"	"	3	Todori veledi Yanko	"	"	"	5 Maryara Petro
"	"	"	5	Ekmekeci Pavli	Hacı Hazım O.	1	1	Kör Petro veledi Kristo
"	"	"	10	Lividini veledi Hristo	Eyup Pehlivan	"	"	5 Mihaydi İlyo
"	"	"	5	Angeliko veledi Hristo	"	"	"	10 Angelikos çorbacı
"	"	"	10	Toma veledi Dimitri	Hacı Hazım O.	1	1	Camcı Yusufaki
"	"	"	5	Ekmekeci Petro	İbrahim pehlivan	"	"	5 Angeliko veledi Kristo
"	"	"	3	Angeliko veledi Hristo	"	"	"	10 Dudaklı Yanko
"	"	"	6	Ekmekeci Petro	"	"	"	5 Angelik İstefan
"	"	"	7	Angeliko çorbacı	Hacı Hazım O. Ali E.	1	1	5 Şapkacı Vasil
"	"	"	14	Ekmekeci Petro	"	"	"	5 Paçavracı Vasil
"	"	"	7	Angeliko çorbacı	"	"	"	5 İstelyo ve Mariye
"	"	"	2	Katinka kız Dodora	"	"	"	10 Angeliko çorbacı
"	"	"	12	Petro veledi Yani	Ali Emin Yakup E.	1	1	Anastasiye ve Vasil
"	"	"	6	Sutiri veledi İlyo	"	"	"	5 Kör Petro
"	"	"	6	Angeliko veledi Hristo	"	"	"	10 Bakkal İstefan
"	"	"	2	Anastasi veledi Kosta	"	"	"	5 Şapkacı Vasil
"	"	"	2	Camcı Yusufaki	"	"	"	10 Enginaro Pavli
"	"	"	4	Sutiri	"	"	"	5 Lazari ve Dimitri
"	"	"	2	Angeliko	"	"	"	10 Tanış Vasil
"	"	"	3	Andonaki	Cambar o. Hüseyin	1	1	6 Çantalı Sutir
"	"	"	6	Angeliko çorbacı	"	"	"	12 İlyo ve İstefan
"	"	"	3	İstefani	"	"	"	6 Petro veledi Yorgi
"	"	"	10	Zografı	"	"	"	6 Koço ve Yuvan
"	"	"	5	İlyo veledi Dimitri	"	"	"	6 Hristo Boyno
"	"	"	2	Angeliko ve Hristo	"	"	"	6 Angeliko
"	"	"	2	Zografı	"	"	"	6 İstelyo Mihya
"	"	"	4	Mihali İlyo	"	"	"	"
"	"	"	2	Angeliko veledi Hristo	"	"	"	"
"	"	"	3	Ustordo ve Koço	"	"	"	"
"	"	"	6	Angeliko Hristo	"	"	"	"
"	"	"	3	İlyo ve İstefan	"	"	"	"
"	"	"	7	Topal Koço	"	"	"	"
"	"	"	14	Yusufoğlu Koço	"	"	"	"
"	"	"	7	Angeliko veledi Hristo	"	"	"	"
"	"	"	3	Topal Koço	"	"	"	"
"	"	"	3	Hristo Boyno	"	"	"	"
"	"	"	6	Yorgi Petro	"	"	"	"
"	"	"	3	Evdymiye	"	"	"	"
"	"	"	3	Yanko veledi Pasayot	"	"	"	"
"	"	"	6	Andon ve Hristo	"	"	"	"
"	"	"	3	Vasil Petro	"	"	"	"
"	"	"	3	Marika Kosta	"	"	"	"
"	"	"	3	Panayot Yani	"	"	"	"
"	"	"	3	Bakkal İlyo	"	"	"	"
"	"	"	6	Mariora	"	"	"	"
"	"	"	3	Todori veledi Yani	"	"	"	"
"	"	"	10	Hristo	"	"	"	"
"	"	"	5	Todori Yani	"	"	"	"
"	"	"	5	Marika Vasil	"	"	"	"
"	"	"	4	Lambo Dimitri	"	"	"	"
"	"	"	8	Kalfa Yorgi	"	"	"	"
"	"	"	4	Angeliko	"	"	"	"
"	"	"	2	Kahveci Yorgi	"	"	"	"
"	"	"	2	Turapko İlyo	"	"	"	"
"	"	"	4	Andon veledi Hristo	"	"	"	"
"	"	"	2	Todoraki veledi Hristo	"	"	"	"
"	"	"	6	Bakkal İstefan	"	"	"	"
"	"	"	12	Angeliko çorbacı	"	"	"	"
"	"	"	6	Tanaş Mariye	"	"	"	"
"	"	"	2	Paçavracı Vasil	"	"	"	"
"	"	"	4	Angeliko	"	"	"	"
"	"	"	2	Topal Koço	"	"	"	"
"	"	"	2	boyacı Pavli	"	"	"	"
"	"	"	4	Dimitri Tanaş	"	"	"	"
"	"	"	2	Angeliko	"	"	"	"
"	"	"	7	dermenci Tanaş	"	"	"	"
"	"	"	7	Ekmekeci Petro	"	"	"	"
"	"	"	14	Angeliko çorbacı	"	"	"	"
"	"	"	3	Pavli Yani	"	"	"	"
"	"	"	3	Kristo boyno	"	"	"	"
"	"	"	3	Kör Petro	"	"	"	"
"	"	"	3	Panayot Yuvan	"	"	"	"
"	"	"	3	"	"	"	"	"

Ali deniz ticaret mektebinden:

Mektebin 932 miyari gayesine kadar ihtiyacı olan et, ekmeke, sade yağ ve 21 kalen muhtelif erzak ve sair 2 temmuz 931 tarihine müsadif perşembe günü saat on üçte ihalei ayrı ayrı icra edilmek üzere münakaşalı aleniye vazolunmuştur. Taliplerin teminatı muvakkate mahbuzunu hamilen yevm ve saati mezkûrda mektepte müteşkil komisyonu mahsûsuna müracaatları ve partanelerin mektepten alınabiləcəli.

(Resmî İlanlar Türk Limited Şirketi)

Emlak ve eytam bankası İstanbul şubesinde:

Satılık ankaz

Bahmumcu çiftliği dahilinde ve Pangaltıda Harbiye mektebi ittisalesindeki arada bir miktar enkar bilmizayede satılacağından taliplerin 17 haziran 931 çarşamba günü saat onda mahallerindeki memurumuzu müracaat olunması

(105)

(Resmî İlanlar Türk Limited Şirketi)

Defterdarlık İlanları

Kiralık Mağazalar

No. 48, 50, 52, 56, 62, 66

Atmeydanı, Üçler mahallesi, Sultanahmet, askerî elbise anbarı altındaki altı adet mağazalar şeraiti dairesinde üç sene müddetle kiraya verilecektir. Senelik kirası 288 lira, kiralama kağıdı arttırma 25 haziran 931 perşembe günü saat 15'te Defterdarlıkta. (M-41)

KABATAŞTA KİTAŞ İSKELE VE HAVUZ KIRAYA VERİLECEKTİR

Şeraiti dairesinde senelik kirası 700 liradır. Kiralamak açık arttırma 2 Temmuz 931 perşembe 15 te defterdarlıkta. (M-461)

KIRALIK TARLA: Çingiraklı bostan Üst İnzali Pa talımanı, Boyacıköy, tek servi namıyla

Jandarma İmtihannamesi İlanları

Giresunda 2 No. lı jandarma mektebi müdürlüğünce münakaşalı ile satın alınacak cins ve miktarı aşağıda yazılı on üç kalen buhubat ve yağ sebzenin ihalei 18 Haziran 931 Perşembe günü yapılacağından taliplerin yevmi münakaşada mezkûr mektepteki satın alma komisyonuna müracaatları.

Kilo	Cinsi
3500	Patlıcan
2500	Kırmızı domates
2000	Sakız kabağı
5000	Taze fasulye
1700	Ermiş sade yağ
140000	Meşekayın veyahut çinar odunu
3000	Kuru üzüm
14700	Arpa
6600	Saman
9882	Ol
1500	Piring
1500	Mercimek
1500	Kuru fasulye

maruf 6 dönümdür. 3 sene müddetle kiraya verilecektir. Senelik kirası 25 liradır. Kiralamak açık arttırma 2 Temmuz 931 perşembe 15 te defterdarlıkta. (M-33)

Diğer tabii Suat ismali

Avrupadan gelmiştir. Yeni Postane caddesinde İbkal kütüphanesi karşısında No 25tefon: İst. 4156

Ordu İhtiyacı İçin Yerli Fabrikalar

mamulâtından 400.000 metre çamaşırlık bez kapalı sarfı münakaşaya konmuştur. İhalei 18 Haziran 931 perşembe günü saat 15 te Ankara'da merkez satın alma komisyonunda yapılacaktır. Taliplerin partname almak ve tekliflerini vermek üzere teminatları ile birlikte mezkûr komisyonu müracaatları. (370)

İzmirde bulunan 57 tane fırka koca at hayvanatının ihtiyacı olan kuru ot kapalı sarfı münakaşaya konmuştur. İhalei 104.931 çarşamba günü saat 15.30 da İzmirde müstahkem mevki satın alma komisyonunda yapılacaktır. Taliplerin partname almak ve tekliflerini vermek üzere teminatları ile birlikte mezkûr komisyonu müracaatları. (367)

Ordu İhtiyacı İçin 100.000 metre eibinlik için bez kapalı sarfı münakaşaya konmuştur. İhalei 24 Haziran 931 çarşamba günü saat 15 te Ankara'da merkez satın alma komisyonunda yapılacaktır. Taliplerin partname almak ve tekliflerini vermek üzere teminatları ile birlikte mezkûr komisyonu müracaatları. (382)

Eskişehirdeki kıtaatın ihtiyacı olan sade yağ kapalı sarfı münakaşaya konmuştur. İhalei 2 temmuz 931 perşembe günü saat 15 te Eskişehirde merkez satın alma komisyonunda yapılacaktır. Taliplerin partname almak ve tekliflerini vermek üzere teminatları ile birlikte Eskişehirde mezkûr komisyonu müracaatları. (388)

3. K. O. SA. AL. KOMİSYONUN DAV.

K. O. kıtaatı için 1.281.600 kilo odun kapalı sarfı usulile münakaşaya konulacaktır. Teklif mektupları 23 Haziran 931 saat 15 te asılarak fiatlar hadidi büyük güldüğü takdirde ihalei 18 Haziran 931 saat 15 te Eskişehirde mezkûr komisyonu müracaatları. (388)

3. K. O. SA. AL. Komisyonundan.

10715 kilo yağ sebze aleni münakaşaya suretile satın alınacaktır. İhalei 20.6.931 saat 16 da icra olunacaktır. Taliplerin partname almak ve tekliflerini vermek üzere her gün öğleden evvel ve münakaşaya iştirak için 10 te tarifiat komisyonu dairesinde mektepteki vakti muayyeninde ita emelleri ilân olunur.

3. K. O. SA. AL. Komisyonundan.

10715 kilo yağ sebze aleni münakaşaya suretile satın alınacaktır. İhalei 20.6.931 saat 16 da icra olunacaktır. Taliplerin partname almak ve tekliflerini vermek üzere her gün öğleden evvel ve münakaşaya iştirak için 10 te tarifiat komisyonu dairesinde mektepteki vakti muayyeninde ita emelleri ilân olunur.

3. K. O. SA. AL. Komisyonundan.

Askerî SN. MK. İhtiyacı için aşağıda cins ve miktarları yazılı 8 kalen yağ sebze pazarlıkta satın alınacaktır. 19.6.931 çarşamba günü saat 15 te ihalei icra kılınacağından partname ve evaatını görmek isteyenlerin her gün öğleden evvel ve taliplerin de vakti muayyeninde komisyonu müracaatları. No (7)

Kilo	Cinsi
225	Taze bakla
465	Bakıkkabağı
200	Çalı fasulye
200	Patates
100	Kuru soğan
90	Taze soğan
25	Derzotu
15	Maydanoz
1322	"

3. K. O. SA. AL. Komisyonundan.

AS. SN. MK. nin senelik ihtiyacı olan azami 43020, asgarî 40880 kilo ekmeke aleni münakaşaya konulmuş ise de talip çıkmadığından bir hafta temdit edilmiştir. 12.6.931 saat 15.5 da ihalei icra kılınacağından taliplerin vakti muayyeninde komisyonumuzu müracaatları. No (7)

Şekil 4. Vakit Gazetesi, 8 Haziran 1931, 7. Sayfa. (İstanbul Üniversitesi Kütüphane ve Dokümantasyon Daire Başkanlığı Gazete Arşivi), "Bakırköy Tapu Müdürlüğünden" başlığı altında Angeliko Çorbacı ve oğlu Hristo'nun (Kristo) mal varlığı ile ilgili bilgiler verilmiştir.

صوری:

علی قزاق

اداره خانه من هر کون

آجیلدر

سنة لک درسمادت

وولایته پوسته اجرته

(۶۵) غروشدور آتی

آیانی ۳۵ غروشدور

عالمه اجندیبه سنة لک

۸۰ غروشدور

غزته منک بازی ورسیرتک

حق تالیف

قانونی موجدینه محفوظدور

تندون نوموسی ۱۹۹۸

Journal Illustré

KARA-GUEJZ

صاحب امتیاز

علی قزاق

پوسته اجرته ورسیرتک

مکتوبلر قبول اولغازه

درج اولغابان اوراق

اعاده ایدلز

خرائج اوراق صاحب

امتیاز نامه کوتللیدور

کیتخانه و اداره خانه من

باب عالی خادسته

نومرو ۲۷

No de Téléphones 1998

Administration

Rue Sublime Porte

No. 27

بازار ایرتسی چهارشنبه وجمعه ایرتسی کونلری نشر اولتور مزاج غزته سیدر

نومرو ۶۸۷

بازار ایرتسی

۲۷ ذی الحجه

۱۳۲۲

۲۰ خمرین تاف

۱۳۳۰

نسخه سی ۲۰ یاره

سنة ۷

عالم اسلام — آرتق یتر! آرتق یتر خاسار! ایشته زنجیرلریمی قویازدم! هیکیزی یارجالایه-م!

قره کوز — هه.. ی! چورباچیلر! اوغورلر اولسون.. جهنمه قدر یولکتر آجیق!..

۲۰ کوری اقدی حری املی خانم	۱۰ یعقوب اقدینک حری صوصام خانم	۳۲۴ قائمقامک حری قویا-بیون ربه-سید
۲۰ عبدالله اقدینک حری خانم	۱۰ خواجه محمود حری مازنا خانم	مدیحه خانم
۲۰ اکبر ایل اقدینک حری خانم	۵ نرزی عبدالله اقدینک حری خانم	۲۷۹ اسامیسی معلوم اولیان خاغلر طرفندن
۱۰ مستطوق اقدینک خدمتچی حری خانم	۲۰ قویا-بیون کتابچی ایفا ابدن بدیه خانم	۱۰۲۰ برچوجق طرفندن
۱۸ باکوش اقدینک حری صوصیک خانم	۲۰ مالمدیری اقدینک حری خانم	
۳۴ جمعاً بکول		

Şekil 5. Âlem-i İslam: Artık yeter! Artık yeter hainler! İşte zincirlerimi kopardım! Hepinizi parçalayacağım!

Karagöz: Heyy! Çorbacılar! Uğurlar olsun... Cehenneme kadar yolunuz açık... Karagöz Dergisi, 16 Kasım 1914, 7. Sene, sayı 687.